

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. Претплата се полаже у напред, и то најмање за пола године, код свију полицијских власти, и износи: 20 динара на годину за државна и општинска надлештва, а за све друге претплатнике у опште 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи се не враћају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Указом Његовога Величанства Краља Петра I., на предлог заступника Министра унутрашњих дела, Министра правде, а на основу члана 34. закона о пословном реду у Државном Савету, одобрено је решење Државног Савета од 27. маја 1908. год. Бр. 3239., донето на основу тачке 9. члана 144. Устава, које гласи: „да се Милан Т. Павловић, грађевински техничар из Крагујевца, родом из Прилепа у Турској и поданик исте државе, прими у српско поданство изузетно од § 44. грађанског закона“.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 30. јуна 1908. год. у Београду.

Указом Његовога Величанства Краља Петра I., на предлог Министра унутрашњих дела, решено је:

да се Ђурђу Јеленићу, полицијском писару треће класе среза расинског, уважи оставка коју је поднео на државну службу.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 19. јула 1908. год. у Београду.

РАСПИС

свима окружним начелствима и Управи вароши Београда

Господине,

Као што Вам је познато, Његово Величанство Краљ, према постигнутом споразуму између две најаче скупштинске групе, изволео ми је поверити управу Министарства Унутрашњих Дела.

Примајући тако високо одликовање једино из осећаја дужности да и ја, својим скромним силама помогнем, да се омогући правилан рад Народног Представништва, ја сам примио и дужност, да се старам о одржању доброг реда у земљи, ојачању личне и имовне безбедности, заштити права држављана и њихових слобода.

Да бих то могао постићи треба да рад свих државних органа, мојих сарадника,

буде захвањут истим духом, упућен истим правцем.

Ради тога потребно је да упознам Вас, а преко Вас и све подручне Вам органе с основним гледиштима, према којима ћете имати подесити своје службено пословање.

Полазна тачка сваком раду у односима између власти и грађана мора бити *строга законитост*.

Непристрасна и неумитна примена закона, у свима односима српских грађана, не сме бити ометана никаквим личним обзирима или разликом политичких гледишта. Она је неопходно потребна, да би се још јаче утврдила законитост, подигао углед државних власти, а и њихов ауторитет ојачао.

Мислим, да је потребно да нарочито нагласим, да је лична и имовна безбедност једна од неизоставних погодаба правилном друштвеном и државном развоју, и да је њено одржање један од најпречих задатака полицијских власти.

С тога ћете се најозбиљније старати, да законима ујамчена лична и имовна безбедност свих грађана буде најаче заштићена. За лабаво и немарљиво вршење дужности уштићењу личне и имовне безбедности нећу примати никаквих оправдања, осим случајева очигледне немогућности.

Сматрам за потребно да Вам особиту пажњу обратим и на дужности власти према изборном праву српских грађана. Уставно је право сваког грађанина потпуна слобода на скупштинским и општинским биралиштима. Дужност је и задатак државних органа, да ту изборну слободу заштићавају, а никако да је буди којим путем спречавају и изборима дају извештачене исходе. Исто тако дужност је и задатак државних органа да не ометају самоуправни рад општинских и самоуправни власти, већ само да настојавају да се оне крећу строго у границама законских прописа. С тога Вам препоручујем, да озбиљно настанете, да не буде никаквог утицаја државних органа на слободу избора, као и незаконитог утицаја државних органа на рад општинских и самоуправних власти.

У низу ових препорука морам Вам, господине начелниче—управниче, напоменути и то, како власт не треба да спречава право српских грађана, да слободно исказују своје мисли и оцене о свим јавним пословима и радовима државних органа, ако се то само не коси са јасним законским прописима. При овоме треба вазда имати на уму да слобода није разуданост, као што ни јаван ред није гробна тишина, и да ће строга законитост свагда спречити разуданост и довести у склад слободу с редом.

Тако поступајући постићи ће се, да сваки с поштовањем и поверењем гледа на власт, као на своју заштиту и одбрану, а не као на неку установу које се треба клонити. Поверење и поштовање према власти ојачаће још већма, ако се државни органи постарају, да својим примерним владањем, својом уљудношћу и разборитошћу придобију љубав и поштовање својих суграђана.

Налазим, да није потребно ни да напомињем, да ћу сваку самоволну употребу службеног положаја, неједнако примењивање законских прописа, лабавост или пристрасну строгост, неуредност у дужности и нерад сматрати као несавесно вршење дужности. Према таквим чиновницима, као и према онима који се буду ма из каквих разлога огрешили о законске прописе, нећу имати никаквих прирења. Према њима ћу се послужити правом, које ми за такве случајеве дају земаљски закони.

Мени ће, господине начелниче—управниче,—бити веома мило, ако чиновници поверене ми струке марљивим и строго законским вршењем својих службених послова, заслуже да буду одликовани и унапређени.

Ви ћете, господине начелниче—управниче,—саопштити овај распис свима потчињеним органима.

ПБр. 13087.

21. јула 1908. год.
у Београду.

Министар
унутрашњих дела,

Св. Милосављевић с. р.

СТРУЧНИ ДЕО

ДОКАЗ У КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ

(НАСТАВАК)

§ 24.

Доказна снага сведоџбе.

Доказна снага сведоџбе почива на општој претпоставци, да људи говоре истину. Ми претпостављамо, да је оно, што неко тврди, да је својим чулима опазио, и истина, ако то по општим појмовима може бити истина, и ако немамо основа да посумњамо у способност сведока, да је могао нешто тачно опазити, или у његову вољу, да је хтео истину казати.¹⁾ Да би сведоџба могла имати доказне снаге, сведок, дакле, мора и да може и да хоће да каже истину, а сем тога, сведоџба његова односно садржине мора бити вероватна.

О томе, колику ће доказну вредност судија придати појединој сведоџби и кад ће једну сведоџбу узети као доказ, т. ј. кад ће сматрати да су испуњени услови за њену доказну вредност, постоји битна разлика између реформираних законодавстава с теоријом слободног судијског уверења и старих са законском теоријом доказа.

1. Реформирана законодавства за оцену доказне снаге сведоџбе не постављају судији никаква обавезна правила, већ остављају, да он то реши по свом личном уверењу, добивеном из целокупног поступка на главном претресу. Ова законодавства као год што не разликују сведоке на способне, неспособне и сумњиве за сведочење, тако исто не праве законску разлику ни у вредности њихових сведоџаба. По њима свако лице може бити испитано као сведок, јер се искључење ма кога лица противи принципу слободног судијског уверења. Стога не треба забранити испит ни деци, па ни душевно болесним лицима, само ако се суд нада, да ће на тај начин што боље сазнати ствар.²⁾ По себи се разуме, да слеп не може сведочити о ономе, за што је потребно чуло вида, ни глув о ономе, што треба чути, те је стога и непотребно оваке сведоке оглашавати за неспособне.

Као год што је штетно унапред забранити ма коме лицу да се испита као сведок, исто је тако штетно поставити судији правила којих се мора да држи при оцени доказне снаге сведоџбе, јер би се судија често лишио доказа. И једно и друго се има оставити слободној оцени судије.

По овој теорији може судија не дати никакву вредност заклетој сведоџби, а може, опет, засновати своје уверење, т. ј. придати потпуну доказну вредност незаклетој сведоџби па ма из којих разлога сведок не био заклет. Тако исто може судија једну сведоџбу сматрати за потпун доказ, што ће бити случај, ако је та сведоџба била у стању да код њега створи уверење о истинитости какве чињенице, а може он више сведоџаба, које се чак међу собом слажу, огласити за недовољне да образују потпун доказ. Најзад, судија може исказу саучесника придати исту доказну вредност као и исказу заклетог сведока. Све, дакле, зависи од слободне судијске оцене.

При стварању свог уверења о истинитости или неистинитости какве чињенице на основу сведоџбе, судија има да

обрати пажњу на то, дали је сведок био способан, т. ј. дали је могао казати истину и дали је хтео казати истину. И ако судија и ова питања има да оцењује по свом слободном нахођењу, ипак му при томе врло корисно могу да послуже правила која је поставила стара доказна теорија, јер су она резултат искуства од више столећа. Тако од утицаја на доказну вредност сведоџбе може бити однос сведока према самој кривичној ствари, личне особине сведока, његов дотадашњи живот, садржај и форма сведоџбе, нарочито, дали је сведоџба јасна, одређена и потпуна, дали је заклето и дали се слаже с осталим сведоџбама.

2. Сасвим супротно реформираним законодавствима, законодавства с теоријом законских принудних доказа не допуштају судији да доказну снагу сведоџбе оцењује по свом личном уверењу већ постављају законска правила којих се он при тој оцени мора да држи. Она постављају услове и претпоставке — *presumptiones juris et de jure* — које морају бити дате, па да се сведоџби прида доказна вредност.

Захтеви или услови за доказну снагу сведоџбе и по овој доказној теорији, као и по теорији слободног судијског уверења, односе се на способност и на вољу сведока као и на садржај сведоџбе, т. ј. сведоџба има доказне снаге само тако ако сведок и може и хоће да каже истину, и ако је сведоџба по својој садржини вероватна. Али, докле реформирана законодавства остављају судији да по свом личном уверењу оцени дали је сведок могао и хтео казати истину, па, према томе, дали ће сведоџби придати доказну вредност или не — дотле законодавства с теоријом законских доказа, с обзиром на поменуте особине које сведок мора имати па да му се верује, разликују три врсте сведока: способне или класичне, неспособне и сумњиве сведоке. Ова су законодавства, дакле, унапред одредила, који су сведоци способни, неспособни и сумњиви. Способни су сведоци они, у чију се способност опажања и вољу да кажу истину не може никако посумњати. Неспособни су они сведоци, којима се због њихових односа или природе њихове не може веровати, да могу казати истину, или које је закон огласио неспособним стога, што постоји основана сумња да ће казати истину. Сумњиви су сведоци они, противу којих постоје основи сумње, да са извесних узрока или не могу или неће праву истину да кажу.¹⁾ Хоће ли се сумњивим сведоцима веровати или не, зависи од тога, дали основи сумње опадају или остају и даље. Међутим, сведоџба неспособног сведока не може послужити као доказ ни у ком случају, ни онда, кад је судија на основу ње стекао уверење о истинитости чињенице на коју се она односи.

Наш законик, усвајајући теорију законских принудних доказа, извукао је и све конзеквенце из ове теорије, јер и он разликује сведоке на способне, неспособне и сумњиве. И он, у § 229. прописује услове, под којима се сведоџби има придати доказна вредност. Сведоџба, која је испунила све захтеве, постављене у овоме законском наређењу, јесте сведоџба способног сведока. Из излагања законских захтева за доказну снагу сведоџбе видеће се и то, који су сведоци неспособни а који сумњиви.

(наставиће се)

Д-р Бож. В. Марковић.

¹⁾ Zachariae, Handbuch II 440.²⁾ У немачкој пракси било је неколико примера, у којима је испит душевно болесних лица послужило врло корисно. Löwe, Commentar 280.¹⁾ Ruff, Commentar II 86.

БЕРТИЛОНАЖ И ДАКТИЛОСКОПИЈА

(СВРШЕТАК)

Где смо ми у овом погледу? Потребно је да бацимо један легитимичан поглед у назад, те да видимо зашто Белгија у овој ствари није ишла напред.

Год. 1904., приликом дискусије буџета министарства правде, г. министар говорише, да је питање о организацији антропометријског одељења у току изучавања, и од тог доба па до данас није апсолутно ништа учињено.

Последњи међународни криминално-антрополошки конгрес у Турину (1906.) изразио је жељу: да све државе заведу облигатно идентификовање повратника по једној истој методи.

Др. Виџем, секретар међународног удружења за казнене заводе изјавио је пред једним скупом швајцарских полицајаца, у Берну 1900. год.: „чим је у Француској уведен систем Бертилонов, опазила се права емиграција рецедивиста ка Белгији“.

У год. 1892., на конгресу криминалне антропологије изражена је жеља: да се у свима земљама усвоји и генералнише систем Бертилонов за утврђивање идентитета у опште.

Али оно што је најинтересантније, то је ово: још у 1890. год. унета је у буџет министарства правде нарочита позиција за организовање антропометријског одељења, и до данас, бар званично, није ништа учињено.

Који су знаци идентитета и начини за редиковање личног описа, који ће служити за истраживање, гањање и хватање злочинаца у средини гомиле, и помоћу којих ће се утврдити њихов неоспорни идентитет?

Како треба класифицирати ове описе?

Како ће се изнаћи картон повратника са лажним именом?

И ако је цео свет сагласан о системима идентификације, од пре неколико месеци дискутује се о методама класификације.

Према модерним научним системима идентификација се може утврдити:

1. Помоћу антропометрије, т. ј. мерењем појединих делова тела, као н. пр. у систему Бертилоновом: дужине и ширине главе, дужине лакта, и т. д.

2. Помоћу дактилоскопије, т. ј. помоћу напрта отисака прстију, класифицираних према утврђеним методама.

И једном и другом систему могу се додати:

1. Фотографија;
2. Живе слике, и
3. Опис особених знакова.

Који је систем бољи? Очигледно онај, који допушта да се најлакше позна личност која је пред нама. Неоспорно је, да је антропометрија у овом погледу у преимућству над дактилоскопијом. Тачно је казано, да се отисци прстију не мењају и да су апсолутно поуздани знаци,

али кад је реч о хапшењу окривљеног или осумњиченог, неспорно је да су мере, живе слике и спољашњи знаци главе много лакши за контролисање од отисака прстију.

Од како је поднет извештај о буџету министарства правде, извесни листови претресали су ово питање; тврдило се, да се антропометрија све више напушта од стране научног света.

Др. Стокис, из Лијежа занима се системом Бертилоновим у једној серији чланака и у брошури, коју ми је изволео послати; он долази до закључка, да антропометрију треба одбацити и дати првенство дактилоскопији. Изгледа, да су његови аргументи убедили поштованог министра правде.

Питање је, да ли ми према садањем стању ове ствари треба да се сложимо са мишљењем поштованог министра, који нам вели: пре него што се одлучим за један од ова два система, хоћу да чекам на резултат студија и да водим рачуна о оствареним прогресима.

Не мислим, да треба овако да радимо, и налазим да је ово питање већ потпуно зрело; могао бих вам врло лако доказати да систем Бертилонов постоји у многим земљама, и да функционише савршено.

Ми се, пре свега морамо инспирисати и користити искуством стеченим у другим земљама. Имамо искуство француско, немачко, швајцарско, холандско и сва искуства у овим разним земљама иду у прилог класификације антропометријско-дактилоскопске.

Има један енглески систем кога је прихватио Висетих, и који употребљује само дактилоскопију, али, ако уопште, водимо рачуна о искуству стеченом у разним земљама, то је још увек антропометријски систем Бертилонов, праћен дактилоскопијом, који је данас у употреби. Имајте, у осталом, у виду, да је систем Висетихов у ствари само један систем класификације, који има за основу дактилоскопију. Да би овај систем био потпун, мора обухватати и антропометрију, и фотографију и изометрију са живим сликама.

Нема, дакле, никаквог разлога, због кога би требало одлагати дефинитивну организацију.

Теоријски аргументи, који се истичу против система Бертилоновог, не потврђују се у пракси.

Али оно, што још више привлачи моју пажњу, и што аргументе противника антропометрије чини још сумњивијим, то је што је њен главни противник, Др. Стокис из Лијежа говорио у априлу 1905. године:

„Метода, коју Др. Лавелеј и ја употребљујемо у нашим одељењима, јесте Бертилонова: мерење, описивање особених знакова, отисци прстију и фотографија (где ове нема живе слике). Наша влада, како изгледа, вољна је, да установи одељење за идентификацију једино помоћу дактилоскопије (систем енглески).

Ја сам увек налазио, да је систем Бертилонов много бољи.“

Оно што је било тачно у 1905. год. остаје тачно и у 1907. години“.

Овај Верстејленов говор згодан је допуњен једним чланком Шарла Нажела, краљевског прокуратора у Брислу о идентификовању криваца, који је штампан у последњој (јунској) свеци већ поменутог криминалног часописа „Revue de droit pénal et de criminologie“. Налазећи, као и Верстејлен, да због питања о дактилоскопији не треба одлагати организовање званичног одељења за идентификовање у Белгији, Нажел, поред осталог, вели и ово:

„Искуство од 25 година допушта, да се достојно оцене огромне услуге, које антропометрија чини идентификацији. Овај систем, добро примењен, не повлачи заблуде у разликовању личности, нити је у опште могућно да кривци фалсификују своје раније мере. Мере главе, лакта, ноге и стаса не могу се намерно изменути од стране модерних криваца. Ово се не може рећи и за дактилоскопију. Услед сталног трљања или осакаћења линије прстију могу се толико трансформисати, да их је врло тешко, а по некад и немогућно поново познати са поузданошћу. Један скорашњи случај, који је објавио Др. Лавелеј, доказује потпуну основаност овог тврђења.

Кад кривци буду видели, да се идентификација врши само помоћу дактилоскопије, они ће похитати да дефигуришу папиларне линије својих прстију, те ће тако дактилоскопски систем служити само за идентификовање случајних криваца, који обично и не крију свој идентитет. Тачно је, да је дактилоскопија драгоцен наука за полицијска судска истраживања. Дешава се, да злочинци оставе отиске прстију на предметима које су додиривали приликом извршења злочина, и ови отисци, сачувани и анализирани, могу послужити да се утврди присуство извесне личности на месту злочина. Али, зар није оправдана бојазан, да ће злочинци, сазнав за опасност којој се излажу остављајући трагове свога пролаза, обући рукавице за време рада, и на овај начин потпуно поништити сваку практичну корист од ове врсте доказа, која је већ дало тако интересантних резултата.“*)

Цитирали смо ово само с тога, да би и читаоци и г. Лазаревић увидели са колико пажње и обазривости у Белгији приступају организовању званичног одељења за идентификацију, и колико дактилоскопија, кад је реч о практичној примени, још далеко стоји иза Бертилоновог система, док, међутим, г. Лазаревић тражи да ми одмах, и без икаквог стварног повода, мењамо систем класификације у нашем антропометријском одељењу.

Да би, најзад, читаоци добили што потпунију слику о целом овом спору између нас и г. Лазаревића, резимираћемо овде његову суштину.

1. Ми тврдимо, да је Бертилонов систем за констатовање идентитета сигур-

*) У прошлој години, приликом једне велике крађе у Паризу, крађивци су, да би избегли остављање отисака прстију, радили у рукавицама.

нији од дактилоскопије, а то признаје и г. Лазаревић.

2. Г. Лазаревић тврди да је дактилоскопија, бржа простија и јевтинија од Бертилоновог система, и да је често пута од неочењене користи у истрагама, а то, опет, ми не поричемо.

3. И ми и г. Лазаревић у главноме се слажемо, да у нашем антропометријском одељењу треба вршити класификацију картона по дактилограмима, само што г. Лазаревић мисли да ово треба одмах учинити, а ми, међутим, налазимо, да то није тако прешна ствар с обзиром на предстојећи међународни конгрес, који ће утврдити образац будућих интернационалних картона и начин њихове класификације, што ће бити обавезно за све државе. И ми и г. Лазаревић изнели смо за своја мишљења разлоге, који би се годинама могли бранити и нападати.

4. Сва друга питања, која смо додиривали у току дискусије о главној ствари споредне су, и без утицаја на главно питање, у коме се обојица слажемо.

5. Ако је г. Лазаревић имао за циљ, да нашем јавном мњењу и читаоцима „Полицијског Гласника“ скрене пажњу на велику практичну вредност дактилоскопије, поред Бертилоновог система, онда може бити задовољан што је у томе успео. Својом „Дактилоскопијом“, он је изазвао једну озбиљну и плодну дискусију, која је од неоспорне користи, и с којом, на крају крајева, обојица можемо бити задовољни. И кад се ова г. Лазаревићева књига посматра са ове тачке гледишта, она је несумњива једна добит за нашу сиромашну праву полицијску литературу, као год што је и Лазаревић,

поред свих својих махна у писању — својствених у осталом свима почетницима — на путу да постане озбиљни књижевни радник у својој струци. Он има воље за рад и вредан је; потребно је само да мало више чита, и да не хита са публикацијом израђених радова, и

6. Према изложеном, свака даља дискусија о бертилоњажу и дактилоскопији била би излишна, бесциљна и понављање онога о чему је до сада говорено, те с тога са овим написом завршујемо, бар у овом листу, даљу дискусију са г. Лазаревићем.

Д. Ђ. Алимпић.

ДIE VERBRECHENSBEWEGUNG IM ÖSTLICHEN EUROPA

I Band. — Die Criminalität der Balkanländer.

von Dr. Arnold Wadler.

(НАСТАВАК)

Све ове необичне резултате W. објашњава хајдучијом, која стално влада у Србији. Разбојници на Балкану дају статистици злочина једну са свим специфичну боју: њу прате паљевине и умишљајна убиства. У Немачкој, која има 25 пута више становника од Србије, у периоду од 1892.—1905. год. број паљевина кретао се између 504—674, а број осуђених између 437 и 577. Просечан број паљевина у Немачкој износи нешто мало више него у Србији! Такав исти однос показује статистика Немачке и у погледу убиства и отуда W. справом резонује, како је у Србији живот човечији врло јевтин. Српска статистика (табл. II) по-

казује да се број насилно убијених у годинама 1889.—1905. кретао између 290 и 600. У укупним цифрама убиства умишљајна убиства непрекидно су премашала неумишљајна, тако да она играју страшну улогу у укупном криминалитету. Средњи број свију убиства износи годишње 439, тако да код средње насељености од 2,322,442 душа (за време од 1890.—1900.) на 100.000 становника долази више од 19 убиства. Ма да статистика показује опадање броја осуђених лица због умишљајних убиства, то опет не значи много, када се узме у обзир број убиства. Чудна је иронија случаја, да се 1904-та година закључује са 540 убиства, са којим је бројем почето у 1889-ој години! 1905-та година отишла је и даље, јер она показује 600 убиства. W. закључује, да се опадање броја осуђених може објаснити само на рачун боље организације хајдука, а рђавије организације криминалне полиције. На крају овог дела књиге ми ћемо проговорити о овим закључцима, који су у многоме погрешни.

Што се тиче осуда и ослобођења у Србији је, а у периоду од 1881.—1905., по правилу више од половине ослобођено оних, који су били оптужени због злочина и престапа. Просечан број осуђених лица износи за последњих десет година од прилике 46%. (У Немачкој за време од 1890.—1905. ослобођено је само 20% од броја оптужених.). Када би овај велики број ослобођавања био услед нормалног узрока — доказане невиности, онда он не би био ништа необично. То би само био доказ о склоности српскога народа за лакоумислене тужбе. Међу тим од укупног броја ослобођених лица само

Таблица III

Статистика осуђених код првостепених судова по делима

Ред. број	З Б О Г	1888.	1889.	1890.	1891.	1892.	1893.	1894.	1895.	1896.	1897.	1898.	1899.	1900.	1901.	1902.	1903.	1904.	1905.	Просечно о 1888—1904	У про- центима
		1.	Увреде Величанства	32	12	14	15	7	3	20	37	28	13	39	59	25	4	4	9		
2.	Увреде власти	47	13	4	50	16	4	19	34	78	77	75	108	62	71	79	57	26	50	49	1-47
3.	Противстајања власти	115	49	77	139	109	222	129	191	62	55	56	139	99	54	90	78	23	34	99	2-98
4.	Прављења лажног новца	12	9	11	12	10	6	5	16	14	17	14	11	4	9	13	7	12	9	11	0-33
5.	Прављења лажних исправа	25	37	24	42	42	32	26	45	20	22	38	49	9	39	10	11	2	7	28	0-84
6.	Штампарских кривича	10	6	11	47	29	33	85	134	28	13	29	16	2	2	5	50	26	24	31	0-93
7.	Увреде	113	82	104	174	157	105	192	192	121	119	128	134	160	154	184	199	193	219	148	4-45
8.	Лаке телесне повреде	250	225	194	466	414	315	587	574	289	361	381	558	648	555	489	612	690	662	448	13-47
9.	Тешке телесне повреде	190	144	147	257	164	128	184	188	119	151	150	177	150	109	112	106	139	172	154	4-63
10.	Злоставе	13	10	17	10	4	9	5	15	12	25	23	11	5	6	5	6	3	14	11	0-33
11.	Злоставе са убиством	29	37	22	14	18	17	29	33	22	23	16	12	9	5	13	14	7	13	19	0-57
12.	Нехотичног убиства	22	17	10	32	16	22	24	23	40	27	75	81	78	73	24	40	17	34	37	1-11
13.	Покушаја убиства	70	79	68	114	105	99	120	137	79	132	91	99	68	58	74	68	91	90	91	2-74
14.	Неумишљајног убиства	90	78	155	93	82	45	71	94	39	65	59	43	33	41	41	43	38	66	63	1-90
15.	Умишљајног убиства	147	138	118	201	197	111	190	236	86	114	73	52	36	44	84	24	97	104	111	3-34
16.	Кривич. дела противу морала	33	41	43	62	31	44	45	58	29	37	37	23	26	30	31	29	44	33	42	1-26
17.	Поништаја ствари	64	18	20	42	37	11	43	42	27	19	21	13	16	4	5	11	24	12	25	0-75
18.	Утаје	21	8	21	25	19	30	45	29	11	14	25	20	—	16	11	9	10	19	18	0-54
19.	Превара	19	14	5	9	14	25	22	28	13	8	9	16	5	9	2	3	3	5	12	0-36
20.	Шумске кривиче	21	10	12	236	566	420	540	875	636	1114	1323	1531	1166	1264	972	911	937	1085	737	22-16
21.	Просте крађе	170	123	118	178	133	137	122	178	105	127	116	125	85	112	124	96	126	172	128	3-85
22.	Опасне крађе	512	471	556	624	521	319	413	746	433	423	619	403	349	389	427	400	547	655	479	14-41
23.	Крађе стоке	94	98	135	92	118	115	85	119	105	106	154	109	80	99	69	86	99	85	104	3-13
24.	Разбојништва	191	132	191	183	145	94	141	248	90	133	106	54	60	60	90	45	88	115	121	3-64
25.	Хајдуковања	13	22	10	24	4	4	26	15	6	6	—	—	1	3	—	—	3	3	8	0-23
26.	Јатаковања	20	19	32	5	9	8	14	60	50	60	15	20	11	14	35	6	18	24	23	0-69
27.	Паљевине	29	27	40	34	24	21	27	46	16	12	7	10	25	5	14	7	21	40	21	0-63
28.	Злоупотребе власти	23	5	10	8	14	23	15	29	32	15	30	48	13	21	3	14	10	1	21	0-63
29.	Утаје у служб. дужности	5	—	1	14	18	8	8	24	21	33	37	39	34	26	53	32	26	21	22	0-66
Укупан број свију осуђених		2578	2095	2357	3448	3263	2608	3585	4818	2832	3371	4018	4276	3581	3564	3363	3196	3579	4136	3325	100-00

НЗ. У овој табlici изостављени су свакако омањком подаци о убиству деце.

нешто више од трећине (34.21%) ослобођено је због невиности. За сва остала ослобођења одлучивали су други моменти, а поглавито недостатак доказа. Овај моменат изгледа у толико претежнији, када се узму у обзир и раније поменути моменти: недовољна акција криминалне полиције, разбојничке дружине и положај становништва према њима (јатаци) и према правосуђу.

Б. *Карактер криминалитета.* (Врсте кривичних дела. Поврат и саучешће). Статистика Србије показује, да је просечно у годинама 1888.—1905. највише било деликата противу имаовине, јер на ову врсту деликата долази у средњу руку више од половине свију кривичних дела. На друго место долази категорија деликата противу личности са просечном кво-том више од трећине свију кривичних дела; затим на треће место долазе деликти противу државе и напоследку кривична дела у службеној дужности. На ове две последње категорије пада просечно одприлике десетина свију кривичних дела.

Ову претежност деликата противу имаовине делом је изазвало правосуђе. Напред је поменуто, да је закон у Србији врло оштар за кривична дела противу својине, а та је оштрина донекле остала и после укидања смрдне казне за опасне крађе, у самој примени закона. Статистика показује кад се упореди број оптужених са бројем осуђених, да је релативни кондеминациони фактор знатно већи код деликата противу имаовине него ли код деликата противу личности. То је дошло услед оштрије примене законских одредаба на ова кривична дела противу имаовине. Строгост српског судије према деликтима противу својине показује се не само у већој наклоности ка осуди, него и у исходу казненог квантума. И одмеравање казне је један фактор криминалитета, који је као и сви други подложан развоју. Оштрина правосуђа постепено се ублажавала, тако да је раније претежну казну робије у последњим годинама потисла казна затвора за сва кривична дела, па и за она дела противу имаовине.

Пре него би се прешло на оцену појединих кривичних дела по врстама, ради бољег разумевања, неопходно је потребно изнети таблицу кретања осуда код првостепених судова за сва дела. Та таблица претпоставља највећу тачност, а и најважнија је за оцену српског криминалитета (види табл. III.).

Кривично дело, које се у српском криминалиту бројно највише истиче, то је шумска кривица, дакле кривич. дело противу имаовине. Ово је дело, као можда ниједно друго, постало историским. То показује статистичко кретање овог кривичног дела. Оно се са незнатним прекидима нагло пење до године 1899. тако да од стотине осуђиваних лица у првим годинама овог периода (1888.—1905.) број тих лица у 1897. достиже преко 1000, а у 1899. достиже врхунац од 1531, осуђених лица. Од тада цифре опадају, али ипак остају и у последњим годинама још увек на једној критичној висини.

Узрок чудном наглом растењу ових деликата лежи са свим природно, као у многим сличним случајевима, поглавито у промени односа својине код шума. У току овога периода од опште-народних шума, о којима нико није водио рачуна и које је уживао како је ко хтео, држава је постепено својим законским одредбама одредила граница сопствености и дала правне заштите тој сопствености. То је природно изазвало безбројне конфликте тако, да је напоследку чак и сама попаша и жиропађа изазвала такве деликте. *W.* цитира расправу Милутина Јовановића „Српска Пољопривреда“ (Минхен 1906.), у којој су дати погрешни подаци о појединим фазама нашега закона о шумама, те се за то *W.*-у статистици шумских кривица у неколико не слаже са подацима, који су дати у пом. расправи. Међутим дијаграм кретања ових кривица тачно казује, како је то кретање било у вези са развојем нашег закона о шумама. Повишица шумских кривица почиње тачно од 1891. год., а из тога је доба и прва основа давањег закона о шумама. 1898. год. у августу донете су широке и корените доцуне и измене у томе закону, те за то одмах 1899-та год. показује највишу цифру ових кривица. Опадање броја осуђених од 1900. год. објашњава се с једне стране фактичким смањењем ових кривица, а у другом реду и поглавито лабавијој примени закона о шумама од стране иследне власти.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

М. Ј. Петровић.

ПРИЗНАЊЕ

(ИЗ ЗАБЕЛЕЖАКА ЈЕДНОГ СТАРИЈЕГ ПОЛИЦАЈЦА)

То је било 189. када сам, као свршени правник, постављен за писара Управе гр. Београда, и одређен на рад у кварт врачарски. Члан овог кварта био је С... Ђ..... једини факултетски образован човек у тадашњој београдској полицији и у сваком погледу беспрекоран чиновник. Кад сам му се јавио на службу, примио ме је врло љубазно, скоро пријатељски. Нарочито ми је нагласио, како му је мило што за писара добија једног свршеног правника, и како би желео да правници и факултетски образовани људи у што већем броју улазе у полицију, која је по његовом мишљењу, најважнија грана наше државне администрације с обзиром на мношину и природу њених послова. Најзад ми рече, да сматра за дужност, да ме као свршеног правника одреди на рад у кривично одељење пред старог, вредног и искусног писара г. Гр... С...

— Он није школован човек, додаде г. Ђ... али је способан и рутиниран истражни чиновник, од кога ћете научити доста практичних и корисних ствари. Има, до душе, једну рђаву особину: сматра да је истрага без признања окривљеног непотпуна, и с тога се не устручава ни од најгрубљих средстава да ово добије, али се ја старам да ову његову ружну навику паралишем на други начин. На-

дам се, да ћете и ви, као млад, школован и идеалан човек у свакој прилици згодно утицати на њега, да се остави ове сурове и нехумане полицијске праксе, која се и овде онде и данас, још повлачи као остатак болесног наслеђа од наших старих полицајаца. Иначе је, као што ћете већ видети, добар човек и савесан чиновник.

Пошто ме је још упознао са будућим колегама у кварту, г. Ђ... ме отпусти с молбом, да после два дана дођем на редовну дужност и у прописаној униформи полицијског писара последње класе.

* * *

Већ је месец дана како радим у кварту врачарском, у једној истој канцеларији са писаром г. Гр... уживајући и интересантности и разноврсности посведневних кривичних догађаја. Према члановом наређењу, г. Гр... ми је предао омања преступна дела, које сам радио по његовим упутствима и окончаво под његовим надзором. Посао овај у почетку ми се необично свиђао, али сам већ после 15 дана био њиме засићен; изгледао ми је ништаван према послу старијег колеге Гр..., који је у ово време са успехом водио неколико замашнијих истрага, међу којима и једну по делу убиства из користољубља. Његова практична, а у неколико и природна иследничка способност и стварни успеси, које је готово свакодневно постигао у својим истрагама, импоновали су ми веома много. Али, потребно је да мало изближе опишем мога колегу Гр...

Био је то човек од својих 36 година, средњег раста, пун, здрав, црвеног лица, плавих очију, браде и бркова риђих. По свршетку три разреда гимназије, ступио је у полицијску службу као практикант, и после петнаестогодишње неуказне и указне службе постао писар прве класе Управе града Београда. Мишљење чланово о његовој спреми, рутини и савесности, било је потпуно тачно. Није, ваљда, било ниједног полицијског посла који би г. Гр-а могао збунити, нити је ма ко на његову чиновничку савест могао утицати. Баш на против, сваки покушај утицања на његов званичан рад, производило је последице противне онима, које су се желеле. У овом погледу г. Гр... је био прави инација, или, како су га остале колеге називале, намђор.

У приватном животу веома љубазан и увек расположен за шалу и весеље, г. Гр... је у званичној дужности био веома озбиљан и хладан, а за време вођења истрага скоро и неприступачан. Посматрајући га у оваквим приликама, ја сам понекад долазио до уверења, да то није обичан писар већ неко тајанствено и загонетно биће, које нема ничег заједничког са мојим колегом.

Ко се лично није занимао ислеђењем тежих кривичних дела, тај ће тешко појмити да дужност за откривањем истине код доброг иследника предази у страст и нарочито задовољство. Многбројни су примери, у којима су се иследници излагали највећим опасностима по живот и здравље да би овај циљ постигли. Нису

то само осећаји дужности који их на ово гоне, не, то је страст, слична страсти ловца, који по највећој пичи иде у лов на дивље зверове, плажући се тиме дубокој опасности: да се смрзне, или да га зверови растргну. Исто је тако и са иследницима који се, за љубав сазнања истине, завлаче прерушени у најскривеније јазбине, или међу најокорелије зликовце, и тиме се сваког часа излажу ударцима каквог ножа, сикире, гвоздене полуге и томе подобно. Све ово иследнику је врло добро познато, па ипак он преко свега пролази и јури своје циљу.

Несумњиво је, да је и мој колега Гр... био страсан иследник. За ово кратко време нашег заједничког рада, посматрао сам га више пута како по цео дан јури по најзачаченијим врачарским крајевима у друштву са разним проблематичним личностима, а ноћу седи у кварту и ради. Дешавало се понекад, да по 48 сати не оде кући, јурећи за кривцима и радећи у кварту. И ако је био чиновник са малом платом, а при том оптерећен и породилом, ипак је немилице трошио свој рођени новац кад год је помоћу истог могао доћи до циља. Ово је исто радио и у оним случајевима, кад су кривци, нарочито у тежим злочинима, одмах и искрено признавали кривицу. Тад је редовно чашћавао и њих, и присутнике, и мене, и све који су се овога момента нашли у његовој канцеларији. Његово расположење и његова љубавност у овим моментима били су за дивљење. Строги и неумитни иследник, претварао се одједном готово у право дете, које се шалило и задиркивало са најокорелијим злочинцима. Уживао сам, да га посматрам у овим тренуцима, јер то више није био ни обичан писар Гр... ни страхан иследник, већ — прави гамен....

Али, ово су само лепе особине г. Гр..., управо његово лице. Потребно је, међутим, да га мало загледамо и с налицја.

Као и већина наших иследника, тако је и он имао обичај да се хвалише својим иследничким успесима, па, разуме се, и да их увеличава. Требало је само згодно започети с њим разговор о овој ствари, па одмах увидети како он поред воље и енергије има и врло јаку машту. Било је ту и борбе на живот и на смрт, и убиства и затварања у подземне јазбине, и братимљења са најокорелијим зликовцима, и љубавних веза са женским јатацима и свега што се налази у авантурама Шерлока Холмса. У овом правцу г. Гр... је понекад ишао тако далеко, да нас је доводио у врло незгодан положај, изазивајући у нама смех од кога смо се из пристojности морали уздржавати. У овим критичним моментима ситуацију је обично спасавао депозитар на тај начин, што је отпочињао хватати муве по соби. Разуме се већ, да је г. Гр... одмах престајао са својим чудноватим иследничким доживљајима, и љутито се зарицао да „дечурлији“ више никад ништа неће причати, али је, само после једног сата, био у стању да поново отпочне. Штета велика, што се она крађа обвезница у Управи Фондова није десила пре 15 год. Више је но извесно, да се тада Маркус и Азри-

јел не би изгубили у лондонској магли, и да би г. Гр... јурио за њима на балону бар до Марса, и то без Шандора Симоновића.....

Много је опасније била друга мана мога колеге Гр... То је она, на коју ми је сам члан скренуо пажњу приликом ступања на дужност. Готово је за неверовање, па ипак је истина, да се он упињао да дође до признања и у оним делима, у којима је оно било потпуно изlišно, и која су осталим доказима била несумњиво доказана.

— Какав саставни доказ! какви ба-крачи! Све то разбуцају ови наши адвокати. Нема, братац, ништа без признања. Боље је да ја њега сада добро вежем, него да после суд с њим натеже.

Овако је обично и, више за себе, говорио мој колега кад год би у присуству моме наредио апсанцији, да кога од окривљеног мало „претресе“, што на полицијском језику значи, да га добро избје.

Пошто ми је, као што рекох, раније била скренута пажња на ову рђаву навику колегину, то ме ови његови поступци нису много изненађивали, али ме је задивљавала беспримерна хладнокрвност с којом је издавао наредбе о зостављању појединих криваца и примао извештаје о њиховом извршењу.

Кад сам му једном приликом, правећи му друштво у дежурству, издалека нагласио да његово поступање са окривљенима није ни мало хумано, г. Гр... и ако је био добро расположен, разрогачи очи на мене и викну:

— А, је ли хумано кад они убијају и пљачкају своје ближње?

— На сваки начин да није, али...

— Шта али? Нема ту али? Још ви „штуденти“ ништа не знате. Кад би се ми „стари полицајци управљали по вашим хуманим теоријама, поштени људи пропали би од неваљалаца, а ми, ваљда, нисмо плаћени да штитимо неваљалне и рђаве, већ поштене и часне људе.

— То је све лепо, ама каквог интереса ви имате од тога, што ћете неком изнудити признање?

— Интерес... интерес... Тек изашао из скамије а већ мисли о интересу. Није ту у питању наш лични интерес, млади господине, већ интерес друштва које нас плаћа да га чувамо и бранимо од рђавих људи, и све што ми радимо, радимо за рачун и у интересу друштва.

— Знам, али се таквим вашим радом излажете и моралној и кривичној одговорности.

— Баш се види да сте још зелени, одговори ми одмах г. Гр... много блажим гласом, налазећи очевидно да је ова моја примедба, ако не глупа а оно бар детињаста.

— Зар да одговарам зато што ревностно вршим своју дужност; што гоним рђаве људе; што не допуштам да се изиграва закон; што...

(НАСТАВИТЕ СЕ)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

I.

Суд општине крепољинске, актом својим Бр. 1122, пита:

„Буџетом општине крепољинске за ову годину, предвиђена је била једна сума од 491·83 дин. за исплату дугованог школског приреза за 1907. год., али надлежни окружни одбор, при решавању истог, ову је суму избрисао и за толику суму и стопу приреза смањено.“

Суд ово општински, док још буџет није био готов, а имајући у виду свој завршни рачун за 1907. годину, издао је школи крепољинској од овог приреза 336 динара. Сад настаје питање: како ће суд ово општински овај издатак, који гласи на дуговани школски прирез, показати у својем рачуну, кад га је окружни одбор једном избрисао, и може ли ући у суму редовног школског приреза за ову 1908. годину? У оба случаја моли се уредништво за објашњење: како ће се помоћи у овој прилици и то што пре, јер школа не признаје овај прирез за текућу“.

— На ово питање одговарамо:

Ако буџет за текућу годину не буде коначно одобрен, може се тражити само дванаестина од сума, предвиђена буџетом минуле године у смислу чл. 6. закона о окружним, среским и општинским буџетима.

Према томе, општински суд је погрешно, што је чинио издатак школи на рачун дугованог приреза пре него што му је буџет одобрен.

Овај издатак никако се не може ставити на терет редовног школског приреза, јер је овај предвиђен у суми, која је потребна за живот школе у овој години.

Према овоме не остаје ништа друго, него да се у смислу чл. 10. поменутога закона тражи накнадно одобрење за ових 491·83 динара, ако би суд могао наћи накнадне приходе из којих се он може подмирити.

Ако не би било нарочитих извора за покриће ове суме, нити би се могло рачунати на уштеду у оволикој суми, онда би се морао резезивати нов прирез, а то би направило један лом у наплати општинског приреза, и онда би саветно било да се томе и не приступа, него да се сума од 336 динара провуче као привремено издатак у овој години, а у буџет за наступајућу унесе цела сума и разложи окружном одбору неодложна потреба овога уношења, па је он неће избацити ни редуцирати.

II.

Један овдашњи грађанин пита:

„Једна девојка извршила је крађу златних минђуша у вредности 3 динара, и на тужбу оштећеног кажњена је са десет дана затвора и четири месеца полицијског надзора за дело из § 391. кр. закона.“

Пресуду ову одобрио је и првостепени суд.

Кад је кварт приступио извршењу пресуде, осуђена је понудила замену казне затвора новцем, и кварт, који је осуду и изрекао, примио јој је ову замену.

Питам уредништво: да ли се за кривицу из § 391. кр. закона, казна затвора може заменити новцем и ако може то по коме закону, као и шта бива после са полицијским надзором т. ј. остаје ли он у сили и мора ли га осуђена издржати или не? "

— На ово питање одговарамо:

По § 15. и 16. Полиц. Уредбе, по свима осудама из III части кривичнога закона, изузев осуде према скитницама, крадљивцима и слугама, *„власт мора примити понуђену замену затвора новцем“*.

Као што се из наведеног текста ове законске одредбе види, она је императивна за све друге кривце сем скитница, слугу и крадљивца.

А. кад ни ова, нити која друга одредба у Полицијској Уредби, нити § 318. кр. закона, не одређују како ће се поступати кад ову замену понуде скитнице, слуге и крадљивци нити је забрањују, онда се једини закључак може извести тај, да је ту остављено увиђањности власти за сваки случај посебице.

Према овоме уредништво налази, да је кварт могао осуђеној заменити казну затвора новцем, ако је нашао да за то стоје оправдани разлози.

Што се тиче полицијског надзора он овом заменом није ни додириван, нити она на њега као споредну казну утиче, и он се има извршити онако, како прописује § 37. а., б. и в. кр. закона.

III.

Суд општине радовањске, актом својим Бр. 518, пита:

„Један грађанин приликом своје женидбе, пре 20 година, ушао је у кућу свога таста и ту живео на имању овога, јер при женидби није имао нигде ништа од имања.

Доцније је умро таст овога и он узме управу имања у своје руке и у томе се положају задужи једном лицу са 198 динара.

Како дуг по облигацији није вратио о року, поверилац га тужи овоме суду и он га осуди на плаћање, али пре него што ће му се саопштити пресуда он умре.

Кад је пресуда саопштена његовој жени она је изјавила да неће да чује за дугове свога мужа нити пристаје да их плати.

Моли се уредништво за објашњење: како ће се извршити ова пресуда кад осуђени није оставио ништа од свога имања, од куда би се овај дуг могао наплатити, и шта у опште треба радити по овоме? "

— На ово питање одговарамо:

Кад је неоспорна истина, да осуђени није имао свога имања ни за живота, него живео на имању жене и таста, онда се наплата, по пресуди не може ни извршити из имања жениног (§ 471. грађ. суд. пост. и § 767. грађ. закона), нити она у опште одговара за његове дугове.

Према овоме, суд нека извести повериоца у смислу § 499. грађ. суд. пост. о немогућности наплате.

Међутим, ако би повериоц могао доказати, да је зајам учињен у циљу побољшања и унапређења жениног имања, или би могао доказати да је осуђени имао на имању таста и жене особене зараде, може редовним спором тражити осуду жене умрлог.

IV.

Г. Дан. Митић, учитељ у Салашу, пита:

„Верујући да уредништво зна: шта у нашој земљи, по постојећим законима, може, а шта не може бити, ја молим да ми се у листу објасни:

1., ако учитељ, ма из кога узрока, од дотичне општине не буде квартирним исплаћен, онда да ли има права наплату, или боље рећи исплату квартирине тражити судским путем? и

2., може ли се за рачун наплате учитељске квартирине ставити забрана на општинска, било покретна, било непокретна добра? "

— На ово питање одговарамо:

По чл. 16. закона о народним школама, општине су дужне давати накнаду за стан и огрев свима оним учитељима којима не могу дати стан и огрев у натури.

Ако школске општине не би хтеле вршити ову дужност и обвезу на леп начин, онда учитељи могу тражити наплату судским путем као и за сва остала прва приватно-правне природе.

Они могу за ова потраживања стављати и забрану на сва приватна и непокретна добра општинска.

Под приватним општинским добрима не могу се разумети општински прирез, предвиђен буџетом, нити остали приходи буџетом предвиђени као извор за живот општине, у колико се она јавља као уставна државна са одређеним дужностима, нити покретност у судници нити сама судница, него само она добра, која њој као приватно-правном лицу припадају.

Међутим, интересантно је, да се оваква питања у опште и покрећу, јер она казују: или да су општине неуредне у својим дужностима, или да учитељи не схватају моментане незгоде општина, па траже новац онога часа и тренутка, кад општина није у положају да га да.

Свакако је интерес и учитеља и општине, да се до оваквих наплата не долази, него да општине врше своје дужности скрупулозно, а учитељи опет, да прво исцрпу сва средства, која пружа закон о народним школама, па тек кад ни посредовање месног и окружног школског одбора не помогне, да се лађају крајњих средстава.

V.

Суд општине глоговачке, актом својим Бр. 638, пита:

„Кад извесни грађани изјаве писмено, да не траже накнаду за угинулу стоку у опште, али уједно постављају услове,

да им се стока не пописује, нити пристају да плаћају прирез за то, онда суд пита: да ли им се може дати задовољење, односно могу ли се ослободити плаћања приреза по закону о осигурању стоке? "

Суд нарочито истиче, да је овакав захтев учинила већина грађана ове општине.

— На ово питање одговарамо:

Закон о осигурању стоке нити је изузео кога од права на накнаду за угинулу стоку, сем случајева из чл. 4. нити је, опет, ослободио кога од дужности плаћања приреза.

Према томе, он је и мимо вољу појединаца обвезан за све српске грађане, па и за грађане те општине.

Нека се, дакле, суд не осврће на изјаве појединаца, него нека врши наређења закона како она гласе.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Милица, кћи Василија Максимовића, из Горњег Милановца, поћу између 9. и 10. овог месеца извршила крађу новаца и ствари г-ђи Драги Молеровићки, удови из Јагодине, и по извршењу дела одмах побега. Милица је стара 18 година, високог раста, добро ризвијена, у лицу смеђа. Нека је све власти потраже и пронађену спроведу начелнику среза беличког с позивом на депешу Бр. 14990.

Младен Илић, земљоделец и Калуђерице, среза врачарског, 4. овог месеца убио је Косту сина Радована Томића, земљод. из Калуђерице, и по извршењу дела одмах побегао. Младен је стар 18 година, средњег раста, у лицу плав, очију плавих, малих плавих бркова, на себи има гуњ и чакшире од сукна, а на глави шубару. Нека га све полицијске и општинске власти потраже и пронађеног стражарно спроведу начелнику среза врачарског с позивом на акт Бр. 9510.

Спира Спасојевић, земљоделец из Васиљевца, среза косаничког, који је био у притвору и под истрагом због крађе коња код начелника среза косаничког. 3. овог месеца побегао је из притвора. Спира је стар 23 године, средњег раста, сувољав, прномањаст, косе и бркова смеђих, на себи има гуњ и чакшире од сукна, а на ногама опанке. Нека га све полицијске и општинске власти потраже и пронађеног стражарно спроведу начелнику среза косаничког с позивом на депешу Бр. 8095.

Видоје Пејић, слуга, 12. ов. м-ца украо је своје газди Нуфрију Брајковићу, бозацији из Чачка, 350 динара у новцу и по извршењу дела одмах побегао. Видоје је стар 19 година, средњег раста, на десној руци нема палца; на себи има ново одело од шајка, на глави бео сламни шешир, а на ногама опанке. Треба га потражити и пронађеног стражарно спровести начелству округа чачанског с позивом на депешу Бр. 6326.

Милан Миленковић, осуђеник београдског казненог завода, родом из Мијатовца, среза беличког. 21. овог месеца побегао је из Добричева где је био упућен на рад. Милан је стар 28 година, малог раста, очију жутих, косе и бркова смеђих; од особених знакова има једну белегу од посекоштине, облика праве линије, правца вертикалног, величине 1/0.5 см., за 3 см. изнад спољнег угла левог ока. На осуди је био због опасне крађе, а осуђен је

стар 33 године, средњег раста, очију жућкастих, косе и бркова плавих, од особених знакова има: а) белегу од посекоштине, у облику праве линије, правца вертикалног, величине 2 см., за 5 см. у лево од горње ивице десног уха на потиљку и б) брадавицу, величине кукурузног зрна, за 19 см. испод и у лево од седмог кичменог обртња и за 13 см. у лево од кичме. До сада је два пута судеки осуђиван: први пут пресудом београдског варошког суда

пресудом јагодинског првостепеног суда од 4. децембра 1903. године Бр. 19860 на дваеста година робије у тешком окову. Раније је осуђиван у 1900. години на четири месеца затвора због опасне крађе. Износећи његову фотографију позивамо све власти да га живо потраже у својим домаћима и пронађеног стражарно спроведу Управи београдског казненог завода с позивом на акт Бр. 3970.

Илија Јовановић — Кафеџић, слуга — коцкар, бив. осуђеник београдског казненог

од 22. октобра 1894. године Бр. 20776 осуђен је на три (3) године робије у лакој окову због опасне крађе, од које је казне издржао две године; други пут, пресудом истог суда од 4. марта 1896. године Бр. 5134 осуђен је на смрт због две опасне крађе, која му је казна сведена помиловањем на двадесет (20) година робије у тешком окову. Са осуде је пуштен 17. марта ове године. Износећи његову фотографију, позивамо све полицијске и општинске власти да га живо у својим домаћима потраже и пронађеног стражарно спроведу начелнику среза рачанског.

завода, који је издржавао петогодишњи полицијски надзор у Б. Башти. 30. прошлог месеца отумарао је из места пребивања, без сумње у намери да продужи свој стари занат. Илија је

Т Р А Ж Е С Е

Милана, сина Живојина Јаковљевића, земљод. из Велице, среза беличког, који је 9.

овог месеца отумарао од свога газде из Јагодине, тражи начелник среза беличког актом Бр. 14982. Милан је стар 13 година, средњег раста; од одела има на себи копоран и панталоне од шајка, на глави шубару а на ногама пресне опанке. Пронађеног треба спровести поменутом начелнику.

Радослава Петровића, келнера из Београда, који је имао да одговара за фалсификат, тражи Управа града Београда актом Бр. 26321. Пронађеног треба спровести Управи града Београда.

К Р А Ћ Е С Т О К Е

Ноћу између 23. и 24. прошлог месеца непознати крађивци украли су једну кобилу Сими Зекавици, земљоделцу из Крагујевца. Кобила је матора 5 година, лаке затворенозелене. Акт начелства округа крагујевачког Бр. 10343.

Ноћу између 7. и 8. овог месеца непознати крађивац украо је једну кобилу са малим ждрбетом Милошу Милорадовићу, земљод. из Горње Сабанте, среза левачког. Кобила је матора 4 године, висока 159 см. доратаста, без жига и роваша, а ждрбе је маторо 5 месеци, женско, у задње ноге путасто. Акт начелника среза левачког Бр. 8655.

Ноћу између 10. и 11. овог месеца непознати крађивац украо је кобилу Вићи Матиркићу, земљод. из Кусадка, среза јасеничког, округа смедеревског. Кобила је матора 2 1/2 године, висока 150 см. доратаста, без жига и роваша. Депеша начелника среза јасеничког округа смедеревског Бр. 13587.

Ноћу између 11. и 12. овог месеца непознати крађивац украо је једног коња Вељку Беренђији из Мајдан Пека. Коњ је матор 7 година, лаке зеленкасте, на левој бутини има ожиљак од ране. Депеша комесара полиције у Мајдан Пеку Бр. 764.

Обраћа се пажња свима полицијским и општинским властима на ове покрађе.

У Х В А Ћ Е Н И

Рајко Радосављевић, Радојица Мандић, оглашени хајдуци и **Михајло Богдановић**, одбегли осуђеник београдског казненог завода, ухваћени су, те је према томе престала потреба за даљим њиховим тражењем.